

مبارزه علمی برای جوانان، زنده کردن روح جست و جو و کشف واقعیت هاست. «الم نخبی (ره)»

دفترچه سؤالات مرحله اول سال ۱۴۰۱

سی و ششمین دوره المپیاد ادبی

کد دفترچه: ۱

مدت آزمون	تعداد سؤالات
۱۲۰ دقیقه	۱۰۰ سؤال

نام خانوادگی:	شماره صندلی:	نام:
---------------	--------------	------

آرام بخش دل ها یاد اوست.

توضیحات مهم

- ۱- کد دفترچه سؤالات شما یک است. این کد را در محل مربوط روی پاسخ نامه با مداد پر کنید، در غیر این صورت پاسخ نامه شما تصحیح نخواهد شد.
- ۲- بلافاصله پس از آغاز آزمون، تعداد سؤالات داخل دفترچه و همه برگه های دفترچه سؤالات را بررسی نمایید، در صورت هرگونه نقصی در دفترچه، در اسرع وقت مسؤول جلسه را مطلع کنید.
- ۳- یک برگ پاسخ نامه در اختیار شما قرار گرفته که مشخصات شما بر روی آن نوشته شده است، در صورت نادرست بودن آن، در اسرع وقت مسؤول جلسه را مطلع کنید. ضمناً مشخصات خواسته شده در پایین پاسخ نامه را با مداد مشکی بنویسید.
- ۴- برگه پاسخ نامه را دستگاه تصحیح می کند، پس آن را تا نکنید و تمیز نگه دارید و به علاوه، پاسخ هر پرسش را با مداد مشکی نرم در محل مربوط علامت بزنید. لطفاً خانه مورد نظر را کاملاً سیاه کنید.
- ۵- دفترچه باید همراه پاسخ نامه تحویل داده شود.
- ۶- پاسخ درست به هر سوال ۳ نمره مثبت و پاسخ نادرست ۱ نمره منفی دارد.
- ۷- آزمون مرحله دوم برای دانش آموزان پایه دهم، صرفاً جنبه آزمایشی و آمادگی دارد و شرکت کنندگان در دوره تابستانی از بین دانش آموزان یازدهم انتخاب می شوند.

کلیه حقوق این سؤالات برای سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان محفوظ است.
آدرس سایت اینترنتی: sampad.medu.ir

۱- پایه‌های آوایی کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) الهی سینه‌ای ده آتش‌افروز / در آن سینه دلی وان دل همه سوز
- ۲) مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم / جرس فریاد می‌دارد که بربندید محمل‌ها
- ۳) به حسن خلق و وفا کس به یار ما نرسد / تو را در این سخن انکار کار ما نرسد
- ۴) جهان‌ا عهد با من جز چنین بستی / نیاری یاد از آن پیمان که کردستی

۲- کدام بیت دولختی نیست؟

- ۱) ز فراق چون ننالم من دل شکسته چون نی / که بسوخت بنبندم ز حرارت جدایی
- ۲) دیشب گله زلفش با باد همی کردم / گفتا غلطی بگذر زین فکرت سودایی
- ۳) با من بگو تا کیستی، مهری؟ بگو، ماهی؟ بگو / خوابی؟ خیالی؟ چیستی؟ اشکی؟ بگو، آهی؟ بگو
- ۴) بسم از هوا گرفتن که پری نماند و بالی / به کجا روم ز دستت که نمی‌دهی مجالی

۳- مفهوم بیت زیر با کدام گزینه متناسب است؟

«ما بارگه دادیم این رفت ستم بر ما / بر قصر ستمکاران گویی چه رسد خذلان»

- ۱) زین کاروان‌سرای بسی کاروان گذشت / ناچار کاروان شما نیز بگذرد
- ۲) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب / بر دولت آشیان شما نیز بگذرد
- ۳) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد / بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
- ۴) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم / تا سختی کمان شما نیز بگذرد

۴- در همه گزینه‌ها غلط املایی دیده می‌شود؛ به جز گزینه...

- ۱) آن گاه آگاه شد که غرقه خواست شد بانگ و هزاهز خواست امیر برخاست و کشتی دریدن گرفت.
- ۲) این چه سر است که خاک در کمال مذلت و خاری با حضرت عزت و کبریایی چندین ناز می‌کند.
- ۳) جلوه‌هایی از این نهضت به ما لبخند می‌زند حلول این صبح روشن را گرمی می‌داریم.
- ۴) خلف صدق نیاکان هنرور خود بود و نمایش نیم‌رخ زندگان راضی در برداشت و از سر نیازی بود.

۵- کدام بیت آرایه ترصیع دارد؟

- ۱) هم عقل دویده در رکابت / هم شرع خزیده در پناهت
- ۲) جفا پل بود بر عاشق شکستی / وفا گل بود بر دشمن نشاندی
- ۳) در بدایت بند و چاه بود / در نهایت تخت و گاه بود
- ۴) هم حرکاتش متناسب به هم / هم خطواتش متقارب به هم

۶- نوع تشبیه در کدام گزینه بلیغ اسنادی است؟

- ۱) لیک آخر سرپناهی یافتم جایی / گرچه بیرون تیره بود و سرد همچون ترس
- ۲) مرا اوج عزت در افلاک توست / به چشمان من کیمیا خاک توست
- ۳) توگفتی آسمان دریاست از سبزی و بر رویش / به پرواز اندر آورده است ناگه بچگان عنقا
- ۴) صدف وار گوهرشناسان راز / دهان جز به لؤلؤ نکردند باز

۷- در کدام گزینه آرایه متناقض نما دیده می‌شود؟

- ۱) به ترتیب این نهاده وضع عالم / که نی یک موی باشد بیش و نی کم
- ۲) خرد را گر نبخشد روشنایی / بماند تا ابد در تیره‌راهی
- ۳) کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه
- ۴) اگر لطفش قرین حال گردد / همه ادبارها اقبال گردد

۸- در کدام گزینه معنی «چو» با بقیه متفاوت است؟

- ۱) فرزند عزیز را به صد جهد / بنشانند چو ماه در یکی مهد
- ۲) چو کاوه برون شد ز درگاه شاه / بر او انجمن گشت بازارگاه
- ۳) فریدون چو گیتی بر آن گونه دید / جهان پیش ضحاک وارونه دید
- ۴) مجنون چو حدیث عشق بشنید / اول بگریست پس بخندید

۹- در کدام گزینه استعاره وجود ندارد؟

- ۱) از شب‌نم عشق خاک آدم گل شد / بس فتنه و شور در جهان حاصل شد
- ۲) سر نشتر عشق بر رگ زدند / یک قطره فروچکید و نامش دل شد
- ۳) از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق / روز اول رنگ این ویرانه ویران ریختند
- ۴) بیا که صاف شود این هوای بارانی / تویی بهانه آن ابرها که می‌گریند

۱۰- در معرفی شخصیت‌ها، کدام گزینه درست است؟

- ۱) عطاملک جوینی از نثرنویسان مشهور دوره مغول است که تاریخ جهانگشا را نوشته است.
- ۲) شاهنامه ابومنصوری اثری حماسی است که عده‌ای از دانشوران خراسان به تشویق محمد بن جریر طبری آن را نگاشته‌اند.
- ۳) امیرعلی شیرنوائی از نویسندگان قرن نهم است که کتاب مهم او محاکمة اللغتين به زبان مغولی است.
- ۴) صائب تبریزی از بزرگ‌ترین شاعران سبک هندی است که به خلاق‌المعانی ثانی ملقب شد.

۱۱- در تمام گزینه‌ها به اثری تقلیدی اشاره شده است؛ به جز گزینه ... .

- (۱) نفعات الانس جامی
(۲) منشآت قائم مقام فراهانی
(۳) مثنوی جمشید و خورشید سلمان ساوجی
(۴) محبوب القلوب میرزا برخوردار فراهی

۱۲- با توجه به ابیات زیر نقش «ش» در کدام گزینه درست نوشته شده است؟

- (۱) چو صبرش نماند از ضعیگی و هوش / ز دیوار محرابش آمد به گوش (مفعول)
(۲) درافشان لاله در وی چون چراغی / ولیک از دود او بر جانش داغی (مضاف الیه)
(۳) ستم دیده را پیش او خواندند / بر نامدارانش بنشانند (مضاف الیه)
(۴) من نمازم را وقتی می خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو (مفعول)

۱۳- در کدام بیت، واژه‌های قافیه جناس ندارند؟

- (۱) تنگ است ما را خانه تنگ است ای برادر / بر جای ما بیگانه تنگ است ای برادر
(۲) وقت است تا برگ سفر بر باره بندیم / دل بر عبور از سد خار و خاره بندیم
(۳) گاه سفر آمد برادر ره دراز است / پروا مکن بشتاب همت چاره ساز است
(۴) جانان من اندوه لبنان کشت ما را / بشکست داغ دیر یاسین پشت ما را

۱۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلتَّعْرِيْبِ: «او راست گفت و من باور کردم.»

- (۱) هو صادق و أنا صدقتُ
(۲) هو صدقَ و أنا صدقتُ
(۳) هو صدقَ و أنا تصدقتُ
(۴) هو صدقَ و أنا صدقتُ

۱۵- عَيْنِ جَمْعاً لَا يَتْرَجَمُ مَفْرَداً.

- (۱) هولاء المترجمون (۲) خمسة طلاب
(۳) القوم الكافرين (۴) صفات الفلاحين

۱۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي تَعْيِينِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِمُضْمِرِ «نَا»

- (۱) يُعَلِّمُنَا الدَّرْسَ الْجَدِيدَ (مفعول)
(۲) تَقَدَّمْنَا أَفْضَلَ سِلَاحٍ (مفعول)
(۳) إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (فاعل)
(۴) أَخْبَرُونَا عَنِ سِرِّ النَّجَاحِ (فاعل)

۱۷- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ. «تُسْتَخْدَمُ آلَاتٌ لِتَقْلِيلِ الضَّغْطِ حَتَّى تَبْقَى الْأَنْبَابُ سَالِمَةً.»

- (۱) از ابزارآلاتی برای کاهش فشار استفاده می کنند تا لوله‌ها سالم بماند.
(۲) ابزارآلاتی برای کاهش فشار استفاده می شود تا لوله‌ها سالم بماند.
(۳) ابزارآلاتی برای کاهش فشار استفاده می شود تا تانکرها سالم بماند.
(۴) برای کاهش فشار از ابزارآلات استفاده می شود تا لوله سالم بماند.

۱۸- عَيْنُ الْفَاعِلِ يَقُومُ بِالْعَمَلِ كَثِيرًا:

- (۱) جاء الرجلُ العَلَّامةُ نحو النَّاسِ
(۲) اجْتَهَدَ الْعَمَّالُ فِي الْمَصْنَعِ
(۳) يُشَجِّعُ الْخَلْقُ فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ
(۴) شاهد السَّيَّاحُ مَنَاطِرًا جَمِيلًا

۱۹- عَيْنُ مُضَارِعًا يُمَكِّنُ أَنْ يُعَادِلَ «الماضي الإستمراري» في الفارسية:

- (۱) يُعَجِّبُنِي عَيْدٌ يَفْرَحُ فِيهِ الْفُقَرَاءُ
(۲) بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا إِلَيْنَا يَا مُرْنَا بِالصِّدْقِ
(۳) نَغْرَسُ اشْجَارًا لِكِي يَأْكُلَ النَّاسُ مِنْ ثَمَرَاتِهَا
(۴) عِنْدَمَا سَأَلْنَا سَوْألاً تَعَجَّبَ الْأُسْتَاذُ

۲۰- کدام گزینه دلیل کم‌اهمیت‌تری برای جنگ رستم و اسفندیار و ادامه آن است؟

- (۱) به شاهی ز گشتاسب نارد سخن / که او تاج نو دارد و ما کهن
(۲) نبیند مرا زنده با بند کس / که روشن روانم بر این است و بس
(۳) وگر سر بیچم ز فرمان شاه / بدان گیتی آتش بود جایگاه
(۴) دو پور تو نوش‌آذر و مهرنوش / به خواری به سگری سپردند هوش

۲۱- کدام گزینه از بیت‌های زیر دریافت نمی‌شود؟

- چو بشنید گردنکش اسفندیار / بدو گفت ک «ای رستم نامدار
تو خواهی که هر کس که این بشنود / بدین خوب گفتار تو بگردد
مرا پاک خوانند ناپاک رای / تو را مردِ هشیارِ نیکی‌فزای
بگویند کو با خُرام و نُوید / بیامد ورا کرد چندی امید
سپهد ز گفتار او سر بتافت / از آن پس که جز جنگ کاری نیافت
همی خواهش او همه خوار داشت / زبانی پر از تلخ گفتار داشت»
(۱) اتمام حجت و دوری از عذاب وجدانِ رستم پس از مرگ اسفندیار
(۲) تأکید اسفندیار به اینکه رستم با این سخنان قصد دارد خود را نزد مردم بی‌گناه جلوه دهد.
(۳) پاسخ مثبت ندادن رستم به دعوت اسفندیار برای مهمان شدن در بارگاه او
(۴) اشاره به جنگ‌طلبی اسفندیار و بی‌توجهی‌اش به خواهش رستم

۲۲- در کدام گزینه «که» تعلیل به کاررفته است؟

- (۱) چنین داد پاسخ یل اسفندیار / که لشکر نیاید مرا خود به کار
(۲) مرا از بزرگان بر این شرم خاست / که گویند گنج و سپاهت کجاست
(۳) فرستندش از مرزها باژ و ساو / که با جنگ او نیستشان زور و تاو
(۴) به فرزند پاسخ چنین داد شاه / که از راستی بگذری نیست راه

۲۳- با توجه به ابیات زیر کدام گزینه درست است؟

- «همی رفت تا پیشش آمد دو راه / فرو ماند بر جای پیل و سپاه
دژ گنبدان بود راهش یکی / دگر سوی زابل کشید اندکی
شتر آنکه در پیش بودش بخت / تو گفתי که گشته است با خاک جفت
جهان جوی را آن بد آمد به فال / بفرمود کش سر ببرند و یال»
(۱) سپاه و شتران آنها از خستگی و دشواری راه، به استراحت پرداختند.
(۲) ضمیر «ش» در تمام بیت‌ها نقش «مضاف‌الیه» دارد.
(۳) «پیل» در نقش مفعولی و «گفתי» به عنوان قید به کار رفته‌اند.
(۴) خوابیدن شتر در جلوی سپاه، از فرجام نامیمون جنگ برای رستم خبر می‌دهد.

باشگاه طلایی‌ها

۲۴- معنی واژگان مشخص شده در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ببر پنج بالای زرین‌ستام
بیارای دل را به بگماز چند
به بازو بیندم یکی پالهنک
سپهد ز خوالیگران خواست خوان
(۱) دهانه، اندوه، کمند، کشاورز
(۲) افسار، شراب، ریسمان، آشپز
(۳) رکاب، می، نوعی میوه، طبّاخ
(۴) زین و یراق، غم، قلّاده، پیشکار

۲۵- در کشته شدن اسفندیار کدام فرد نقش و تأثیر کمتری داشت؟

- (۱) فرامرز (۲) گشتاسب (۳) رستم (۴) زال

۲۶- ویژگی‌های سبکی شاهنامه در کدام گزینه کمتر دیده می‌شود؟

- (۱) بسی خواهش کرد که «ایدر بایست / چنین تیز رفتن تو را روی نیست»
(۲) همی رفت رستم، زواره پشش / کجا بود در پادشاهی کسش
(۳) ورا هم ندیدی به خاک اندرون / بر آن سان فگنده پیش پر ز خون
(۴) بدو گفت رستم که «تا نام خویش / نگویی، نیابی ز من کام خویش»

۲۷- با توجه به محتوای داستان، در بیت‌های زیر از بازگ کردن چه چیز نهی شده است؟

«مگوی آنچه هرگز نگفته‌است کس / به مردی مکن باد را در قفس

تو آن کن که از پادشاهان سزاست / مگرد از پی آنکه آن نارواست»

- (۱) افتخار به نژاد و دودمان
(۲) به بند کشیدن و دستگیر کردن رستم
(۳) سست کردن پیمان و فرمان اسفندیار
(۴) بدگویی از خاندان و نژاد رستم

۲۸- استفهام آمده در بیت: «ببرهیز و پیچان شو از خشم اوی / ندیدی که خشم آورد چشم

اوی؟» کدام مفهوم و معنای ثانوی را در خود دارد؟

- (۱) تحقیر (۲) تحذیر (۳) انکار (۴) تأکید

باشگاه طلایی‌ها

۲۹- مفهوم کدام بیت به درستی بیان نشده است؟

(۱) هر آن کس که از راه یزدان بگشت / همان عهد او گشت چون باد دشت

هر کس که از راه خداوند برگردد، به یقین عهد و فرمانی که گرفته، ناپایدار و متزلزل است.

(۲) بخندید رستم بدو گفت: «شاه / ز بهر خورش دارد این پیشگاه»

رستم خندید و گفت: «شاه این بارگاه را برای خوردن تدارک دیده است»

(۳) ز نیرنگ زالی بدین سان درست / و گرنه که پایت همی گور جست

نیرنگ و جادوی زال تو را رهایی بخشید؛ و گرنه به سوی مرگ می‌رفتی

(۴) به دوزخ مبر کودکان را به پای / که دانا نخواند تو را پاک رای

مراقب باش با رفتار ت موجب دوزخی شدن فرزندان نباشی که در این صورت از خردمندان نیستی.

۳۰- معنا در کدام گزینه درست نیست؟

(۱) آن مخدره خدر خاص: آن پرده‌نشین پرده خاص

(۲) آن ثانیة مریم صفیة: آن همدم لحظات مریم برگزیده

(۳) در بازار دنیا آخرین عرضه می‌باید داد: در این جهان باید سرمایه را به نمایش گذاشت.

(۴) شکننده کالا خریدار بود: کسی که در خرید کالا چانه می‌زند، خواهان واقعی آن کالا است.

۳۱- کدام گزینه با عبارت «من خود را رباطانم» منطبق نیست؟

(۱) من دل نگاه می‌دارم، نه گل.

(۲) هر چه در اندرون من است، بیرون نیارم.

(۳) هر چه بیرون [من] است، در اندرون نگذارم.

(۴) اگر کسی درآید و برود، آن با من کار ندارد.

۳۲- معنای عبارت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«بیماری خاسته را چنین دیگ سازند.»

- (۱) چنین غذایی می‌پزند برای کسی که دوران نقاهت بعد از بیماری را می‌گذراند.
- (۲) چنین غذاهایی را مخصوص بیماری‌های مسری می‌سازند.
- (۳) چنین ظروفی برای بیماری بر خاسته ساخته می‌شود.
- (۴) این گونه غذاها را برای کسانی که بیمار شده اند، طبخ می‌کنند.

۳۳- کدام گزینه ناظر بر مفهوم «فناى فى الله» است؟

- (۱) الهی! آرزوی من از جمله دنیا یاد توست و در آخرت، لقای تو.
- (۲) چون نیست گشته‌ام و هست شده بدو، همه از آن اویم.
- (۳) محبت حق مرا چنان فرو گرفته است که دوستی و دشمنی را جای نمانده است.
- (۴) آن باید خواست که او خواهد تا بنده به حقیقت باشی.

۳۴- کدام گزینه معنی مصراع دوم بیت زیر است؟

«من اینک دم دوستی می‌زنم / گر او دوست دارد و گر دشمنم»

- (۱) ... حتی اگر او، بر خلاف دشمنم، مرا دوست داشته باشد.
- (۲) ... چه او این کار مرا دوست داشته باشد، چه مرا دشمن بیندارد.
- (۳) ... چه او مرا دوست بشمارد، چه دشمن فرض کند.
- (۴) ... و دوست و دشمن درباره دوستی من با او موافقند.

۳۵- همه گزینه‌ها تفسیر و شرحی بر واژه مشخص شده در بیت زیر هستند؛ به جز...

«بخندید و گفتا عنان برمیچ / که سلطان عنان برنیچد ز هیچ»

- (۱) مرا با وجود تو هستی نماند / به یاد توام خودپرستی نماند
- (۲) بدان زهره دستت زدم در رکاب / که خود را نیاوردم اندر حساب
- (۳) مرا خود کشد تیر آن چشم مست / چه حاجت که آری به شمشیر دست
- (۴) کشیدم قلم در سر نام خویش / نهادم قدم بر سر کام خویش

۳۶- توضیح کدام بیت درست است؟

- (۱) به تیغ از غرض برنگیرند چنگ / که پرهیز و عشق آبگینه است و سنگ (زاهدی و عاشقی ناسازگارند)
- (۲) چو غازی به خود برنبنند پای / که محکم رود پای چوبین ز جای (جنگ بدون سلاح مناسب به شکست می‌انجامد.)
- (۳) اگر ژاله هر قطره‌ای در شدی / چو خرمهره بازار از او پر شدی (قطرات باران با وجود کثرت ارزشمندند.)

۴) مده تا توانی در این جنگ پشت / که زنده است سعدی که عشقش بکشت (عشق واقعی در رهاکردن تعلقات است).

۳۷- در کدام گزینه، عبارت مشخص شده درست معنی شده است؟

- ۱) یکم روز بر بنده‌ای دل بسوخت / که می‌گفت و فرمانده‌اش می‌فروخت... (روز اول)
- ۲) یکی در نشابور دانی چه گفت / چو فرزندش از فرض خفتن بخفت... (خود را به خواب زدن)
- ۳) به مجنون یکی گفت کای نیک‌پی / چه بودت که دیگر نیایی به حی... (شادمان نیستی)
- ۴) به یغما ملک آستین پرفشاند / وز آنجا به تعجیل مرکب براند... (اجازه داد)

۳۸- سعدی حکایت زیر را به‌عنوان «مثال» برای کدام بیت آورده است؟

«مگر دیده باشی که در باغ و راغ / بتابد به شب کرمکی چون چراغ

یکی گفتش ای کرمک شب‌فروز / چه بودت که بیرون نیایی به روز؟

بین کآتشی کرمک خاک‌زاد / جواب از سر روشنایی چه داد

که من روز و شب جز به صحرا نیم / ولی پیش خورشید پیدا نیم»

- ۱) بزرگان از آن دهشت‌آلوده‌اند / که در بارگاه ملک بوده‌اند
- ۲) مترس از محبت که خاکت کند / که باقی شوی گر هلاکت کند
- ۳) کسی را که دانی که خصم تو اوست / نه از عقل باشد گرفتن به دوست
- ۴) فدائی ندارد ز مقصود چنگ / وگر بر سرش تیر بارند و سنگ

۳۹- در کدام گزینه واژه مشخص شده درست معنی شده است؟

- ۱) شب آنجا بیفکند و بالش نهاد / روان دست در بانگ و نالش نهاد (فوراً)
- ۲) عبائی بلیلانه در تن کنند / به دخل حبش جامه زن کنند (فاخر)
- ۳) بدی در قفا عیب من کرد و گفت / بتر زو قرینی که آورد و گفت (نشانه)
- ۴) سوی مسجد آورده دگان شید / که در خانه کمتر توان یافت صید (عشق)

۴۰- در کدام بیت ارسال مثل یا تمثیل دیده می‌شود؟

- ۱) تو خود را گمان برده‌ای پر خرد / انائی که پر شد دگر چون برد
- ۲) ز دعوی پری زان تهی می‌روی / تهی آی تا پرمعانی شوی
- ۳) ارادت نداری سعادت مجوی / به چوگان خدمت توان برد گوی
- ۴) بر از شاخ طوبی کسی برنداشت / که امروز تخم ارادت نکاشت

۴۱- کدام بیت به درستی معنی شده است؟

- ۱) بلندیت باید تواضع گزین / که آن بام را نیست سلّم جز این. (برای رسیدن به بلندمرتبگی باید تواضع کرد و راهی جز تسلیم برای رسیدن به این بام نیست)
- ۲) که این مدبر اندر پی ما چراست / نگون بخت جاهل چه درخورد ماست؟ (که این بی خرد چرا ما را دنبال می کند؛ نادان بدبخت شایسته ما نیست)
- ۳) به زهد و ورع کوش و صدق و صفا / ولیکن میفزای بر مصطفی (پارسایی و زهد پیشه کن و راستی و اخلاص ورز ولیکن از حضرت پیامبر (ص) پیشی مگیر)
- ۴) کرا جامه پاک است و سیرت پلید / در دوزخش را نباید کلید (کیست که لباس پاکیزه داشته باشد و باطن ناپاک؟ چنین کسی مستقیماً وارد دوزخ خواهد شد و نیازی به کلید ندارد)

باشگاه طلابی ها

۴۲- کدام بیت با بیت زیر تناسب معنایی بیشتری دارد؟

نی بوری را بلندی نکوست / که خاصیت نیشکر خود در اوست

- ۱) به گردن فتد سرکش تند خوی / بلندیت باید بلندی مجوی
- ۲) نه منعم به مال از کسی بهتر است / خرار جلّ اطلس بیوشد، خر است
- ۳) میفراز گردن به دستار و ریش / که دستار پنبه است و سبلت حشیش
- ۴) به قدر هنر جست باید محل / بلندی و نحسی مکن چون زحل

۴۳- کدام گزینه درباره آرایه های بیت های زیر (به ترتیب) درست است؟

نبود از ندیمان گردن فراز / بجز نرگس آنجا کسی دیده باز
می لاله گون از بط سرنگون / روان هم چنان کز بط کشته خون
زنی گفت بازی کنان شوی را / عسل تلخ باشد ترش روی را

- ۱) استعاره، تشبیه تفضیل، پارادوکس
- ۲) استعاره، تشبیه مرکب، متناقض نما
- ۳) استعاره، حسن تعلیل، ایهام تناسب
- ۴) مراعات النظیر، تضمین المزدوج، ایهام

۴۴- با توجه به مضمون و محتوای بیت ها، کدام گزینه از باب چهارم بوستان نیست؟

- ۱) تو را کی بود چون چراغ التهاب / که از خود پری همچو قندیل از آب؟
- ۲) چو سیل اندر آمد به هول و نهیب / فتاد از بلندی به سر در نشیب
- ۳) از این دوستان خدا بر سرنند / که از خلق بسیار بر سر خورند
- ۴) بکن خرقة نام و ناموس و زرق / که عاجز بود مرد با جامه غرق

۴۵- منظور از «ندیم ژنده پیر» در شعر زیر چیست؟

«من یقین دارم که در رگ‌های من خون رسولی یا امامی نیست / نیز خون هیچ خان و پادشاهی نیست / وین ندیم ژنده پیرم دوش با من گفت / کاندر این بی‌فخر بودن‌ها گناهی نیست»

- (۱) پدر (۲) پوستین (۳) عقل (۴) باده

۴۶- منظور از بخش مشخص شده در شعر زیر چیست؟

«داشت کم کم شب کلاه و جبّه من نو ترک می‌شد، / کشتگاهم برگ و بر می‌داد / ناگهان توفان خشمی باشکوه و سرخگون برخاست / من سپردم زورق خود را به آن توفان و گفتم هر چه بادا باد. / تا گشودم چشم، دیدم تشنه لب بر ساحل خشک کشف رودم.»

- (۱) کودتای مرداد ۳۲ (۲) انقلاب اکتبر شوروی (۳) انقلاب مشروطه (۴) حمله اعراب

باشگاه طلاپی‌ها

۴۷- بر اساس شعر «آخر شاهنامه» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) راوی دستاوردهای سرزمین خویش را فرسوده و از بین رفته می‌داند.
(۲) شکوه را در ایران باستان می‌جوید.
(۳) به مظاهر پیشرفت و فناوری غرب امیدی ندارد.
(۴) در نهایت، امید به برخاستن از خواب اعصار و ادامه یافتن بزرگی‌ها دارد.

۴۸- با توجه به شعر زیر کدام گزینه درست است؟

- «آتشین بال و پر و دوزخی و نامه سیاه / جهد از دام دلم صد گله عفریتۀ آه
بسته بین من و آن آرزوی گمشده‌ام / پل لرزنده‌ای از حسرت و اندوه نگاه
گرچه دل بس گله زو دارد و پیغام به او / ندهد بار دهم باری دشنام به او
من کشم آه که دشنام بر آن بزم که وی / ندهد نقل به من من ندهم جام به او»
- (۱) نهاد بیت دوم «پل لرزنده» است.
(۲) «اندوه نگاه» ترکیبی اضافی است.
(۳) نهاد «ندهد بار» دل است.
(۴) «صد گله» نقش مفعولی دارد.

۴۹- کدام ویژگی شعری اشتراک کم‌تری در سروده‌های برجسته اخوان ثالث و نیما یوشیج دارد؟

- (۱) خلق واژگان نو
(۲) ناهمواری‌های نحوی
(۳) روایت‌گری
(۴) نمادپردازی اجتماعی

۵۰- بر اساس شعر زیر کدام گزینه درست است؟

«پنجره باز است / و آسمان پیدا / فارغ از سوت و صفیر دوستدار خاکزاد خویش / کفتران در اوج دوری مست پروازند / بال‌هاشان سرخ، زیرا بر چکاد دورتر کوهی که بتوان دید / رسته لختی پیش / شعله‌ور خون‌بوتهٔ مرجانی خورشید.»

- ۱) بال‌های کبوتران سرخ از پرتو خورشید در حال غروب هستند.
- ۲) شعر در توصیف بیم شاعر از ریختن خون مبارزان آزادی طلب است.
- ۳) «دوستدار خاکزاد» توصیفی از مرد کبوتر باز است.
- ۴) شعر بیانگر خون‌هایی است که برای رسیدن به رهایی ریخته شده است.

باشگاه طلایی‌ها

۵۱- بر اساس قطعهٔ زیر و با توجه به کلیت شعر «خروس» همهٔ گزینه‌ها نادرست است؛ به جز...

«قوقولی‌قو! خروس می‌خواند / از درون نهفت خلوت ده / از نشیب رهی که چون رگ خشک / در تن مردگان دواند خون / می‌تند بر جدار سرد سحر / می‌تراود به هر سوی هامون.»

- ۱) شعر در قالب سپید سروده شده است.
- ۲) «رگ خشک» وصف خروس است.
- ۳) «در تن مردگان دواند خون» وصف آوای خروس است.
- ۴) بانگ خروس را رهایی از بند تیرگی نیست.

۵۲- کدام گزینه دربارهٔ شعر آزاد نادرست است؟

- ۱) تجربی و شخصی بودن، جنبهٔ عاطفی این نوع شعر را تقویت می‌کند.
- ۲) سطرها برابر نیستند؛ ولی پایه‌های عروضی به صورت سالم و کامل به کار می‌رود.
- ۳) نظم قافیه‌ها از پیش تعریف شده نیست.
- ۴) در این نوع شعر، مانند اغلب انواع هنر مدرن ابهام هنری جزو ویژگی‌های اساسی است.

۵۳- توضیح کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) تو آن راز رشیدی / که روزی فرات / بر لب آورده / و ساعتی بعد / در باران متواتر پولاد بریده بریده / افشا شدی / و باد / تو را با مشام خیمه‌گاه / در میان نهاد / و انتظار / در بهت کودکانه حرم / طولانی شد: وصف حضرت ابالفصل (ع).
- (۲) فلسفه نمی‌بافم / سخن از گلوی تردی است / که صادقانه / بر فراز منبر بر آمد / و بلاغت را به عرش رسانید / به روایتی صادق و صمیمی / استثنایی بزرگ در تاریخ / سیلانی بی‌سقوط / فریادی متصاعد / که با سه شعله زبانه کشید: وصف حضرت علی اصغر (ع).
- (۳) پلک صبوری می‌گشایی / و چشم حماسه‌ها / روشن می‌شود / کدام سرانگشت پنهانی / زخمه به تار صوتی تو می‌زند / که آهنگ خشم صبورت / عیش مغروران را منغص می‌کند / می‌دانیم / تو نایب آن حنجره مشبکی / که به تاراج زوبین رفت / و دلت / مهمانسرای داغ‌های رشید است: وصف حضرت زینب (س).
- (۴) ستاره‌ها / یک یک / سرخ- / سوسو می‌زدند / و با سه شعله / جلوه‌گاه راه شیری شکافت / و آرام آرام / از کارگاه پلکی روشن تراش / سرنوشت مجهول آسمان / آفتابی شد: وصف حضرت علی اکبر (ع).

۵۴- کدام گزینه با تعریف سبک، ارتباطی ندارد؟

- (۱) حاصل نگاه خاص هنرمند است.
- (۲) طرز برخورد با مسائل است.
- (۳) خود شخص است.
- (۴) توصیف زیبایی‌هاست.

۵۵- با توجه به دو بیت زیر از شاهنامه کدام گزینه درست نیست؟

- ببینیم تا اسب اسفندیار / سوی آخر آید همی بی سوار
و گر باره رستم جنگجوی / به ایوان نهد بی خداوند روی
- (۱) گوینده دو بیت لحن ستایش‌آمیزی نسبت به خود دارد.
  - (۲) واژه «اسب» در قیاس با «باره» ارزش ادبی کمتری دارد.
  - (۳) کلمه «خداوند» در مقایسه با «سوار» هاله معنوی فراتری دارد.
  - (۴) این شیوه بیان علاقه و احترام فردوسی به رستم را می‌رساند.

۵۶- در کدام گزینه اضطراب سبک وجود دارد؟

- (۱) روز رفته است و یکی پرتو نارنجی گرم / راه گم کرده و تابیده بر آن ابر کبود (فریدون توللی)
- (۲) دمت گرم و سرت خوش باد / سلامم را تو پاسخ گوی (اخوان ثالث)
- (۳) بوی جوی مولیان آید همی / یاد یار مهربان آید همی (رودکی)
- (۴) مرا کاج هرگز نپروردی / چه پرورده بودی، نیازدیدی (فردوسی)

۵۷- کدام گزینه درباره مکاتب سبک‌شناسی نا درست است؟

- (۱) مهم‌ترین بخش زبان در مکاتب سبک‌شناسی کلمه است.
- (۲) سبک‌شناسی توصیفی به بررسی محتوای عاطفی کلام می‌پردازد.
- (۳) سبک‌شناسی تکوینی مکتب سبک‌شناسی فردی است.
- (۴) سبک‌شناسی نقشگرا به دلالت روانی متون ادبی توجه دارد.

۵۸- درباره سبک‌شناسی ساختگرا همه گزینه‌ها درست است؛ به جز گزینه ... .

- (۱) این مکتب تحت تأثیر فرمالیسم پدید آمد.
- (۲) افرادی مثل اشتروس و هالیدی آن را به اوج رساندند.
- (۳) میان فرم و مفهوم، قرارداد حکم می‌راند.
- (۴) از ساختار زبان و دیگر نظام‌های آیینی و ... بحث می‌کند.

۵۹- کدام گزینه درباره کارگزاران نظریه دریافت، صحيح نیست؟

- (۱) خواننده و متن اهمیت یکسان دارند.
- (۲) استانی فیش و ریفاتر از نامداران این نظریه هستند.
- (۳) قصد صاحب اثر ادبی اهمیتی ندارد.
- (۴) هیچ معنای درست و جامعی از هیچ متنی نداریم.

۶۰- کدام گزینه درباره آرای رولان بارت نا درست نیست؟

- (۱) متن معنای نهایی ندارد و از نیت مؤلف جداست.
- (۲) خواننده متن نوشتنی را موقع خواندنش می‌آفریند.
- (۳) نویسا کسی است که خلاقانه می‌نویسد.
- (۴) درجه صفر نوشتار شیوه خنثای نثرهای عادی را می‌نمایاند.

۶۱- کدام ویژگی نحوی سبک خراسانی امروزه در شعر نو هم مرسوم شده است؟

- (۱) جمع بستن کلمات جمع عربی
- (۲) املای کلمات کهن
- (۳) آوردن واو عطف در آغاز کلام
- (۴) آوردن «ازین» برای بیان جنس

۶۲- کدام گزینه دربارهٔ ضمیر در سبک خراسانی نادرست است؟

- ۱) کاربرد ضمیر «ش» فاعلی در سوم شخص مفرد فعل ماضی (ضمیر زاید)
- ۲) استفاده از ضمیر اول شخص مفرد به جای سوم شخص مفرد
- ۳) آوردن ضمیر منفصل به جای ضمیر مشترک
- ۴) جمع آوردن فعل معطوف به مفرد غایب

۶۳- کدام گزینه درست معنی شده است؟

- ۱) به زبان دیگر مگوی و به دل دیگر مباش تا گندم‌نمای جو فروش نباشی: سخنان نامربوط مگو و اندیشهٔ خود را پراکنده مکن تا ارزش کردار تو معلوم باشد.
- ۲) اندر همه کاری داد از خویشتن بده که هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد: در همهٔ کارها منصف باش؛ زیرا که هر کس که منصف باشد در برابر خداوند بی‌باک و نترس خواهد بود.
- ۳) بدان کوش که بهر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی که بزرگان بهر حق و باطلی از جای نروند: تلاش کن تا هر امر بیهوده‌ای تو را دیگرگون نکند؛ زیرا که بزرگان به سبب هر حق و باطلی تغییر نمی‌کنند.
- ۴) به پیران قبیلهٔ خویش مولع مباش تا هم‌چنانکه هنر ایشان می‌بینی عیب نیز بتوانی دید: به پیران قبیلهٔ خود بیش از حد اعتماد مکن تا هنر و عیب آنها را بتوانی هم‌زمان ملاحظه کنی.

۶۴- کدام گزینه مناسب حکایت زیر است؟

«شنیدم که محمد بن زکریا رازی می‌آمد با قومی از شاگردان خویش، دیوانه‌ای پیش ایشان افتاد، در هیچ کس ننگریست مگر در محمد زکریا و نیک نگه کرد و در روی او بخندید؛ محمد بازگشت و بخانه آمد و مطبوخ افتیمون بفرمود و بخورد. شاگردان پرسیدند که ای حکیم چرا این مطبوخ خوردی؟ گفت از بهر آن خنده دیوانه که تا وی از جمله سودای خویش جزوی با من ندید با من نخندید.»

- ۱) جواب ابلهان خاموشی است.
- ۲) گندم از گندم بروید جو ز جو
- ۳) کند هم‌جنس با هم‌جنس پرواز
- ۴) هر که بامش بیش برفش بیش‌تر

۶۵- با توجه به عبارت زیر «بارنامه کردن با رسول» یعنی چه؟

«خسرو را با رسول بارنامه همی‌بایست کند به بزرجمهر یعنی که مرا چنین وزیر است.»

- ۱) پذیرفتن رسول
- ۲) آشنا کردن رسول
- ۳) فخر فروشی کردن به رسول
- ۴) معرفی کردن به رسول

۶۶- عبارت زیر در مذمت کیست؟

«هر که را تو را بی گناهی زشت گوید وی را تو معذورتر دار از آن کس که آن سخن به تو رساند.»

- (۱) بدزبان
- (۲) تهمت‌زننده
- (۳) گناهکار
- (۴) سخن‌چین

۶۷- مفهوم کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) تا روز و شب آینده و رونده است از گردش حال‌ها شگفت‌مدار: توصیه به بی‌اعتمادی به هر کس
- (۲) چرا ایمن خسبد کسی که با پادشاه آشنایی دارد: آرامش و سلامتی نزد سلطان
- (۳) چرا مردمان از کاری پشیمانی خورند که از آن کار دیگری پشیمانی خورده باشد: سفارش به عبرت گرفتن از دیگران
- (۴) در آب مردن به که از فزغ زنه‌ار خواستن: تأکید بر بی‌سروصدا بودن و خویشان‌داری هنگام خطر

۶۸- کدام گزینه معنی عبارت زیر است؟

- «آموختن را وقتی پیدا مکن چه در هر وقت و در هر حال که باشی، چنان باش که یک ساعت از تو درنگ‌درد تا دانشی نیاموزی»
- (۱) آموزش را منحصر به زمان خاصی مکن و در هر لحظه و شرایطی علم بیاموز.
  - (۲) آموزش شرایط خاصی دارد و باید تلاش کنی تا شرایط علم‌آموزی را به دست بیاوری.
  - (۳) اگر شرایط لازم را برای آموختن نیافتی، به کارهای دیگر روی آور.
  - (۴) در هر جایی نمی‌توان چیزی برای آموختن یافت، پس باید همه‌ احوال را در نظر داشته باشی.

۶۹- کدام گزینه درباره‌ رمان سووشون درست نیست؟

- (۱) داستان از شیراز در سال‌های جنگ جهانی دوم و ورود متفکین به ایران می‌گوید.
- (۲) شخصیت یوسف در داستان دچار تحول می‌شود.
- (۳) پیرنگ داستان، زندگی یوسف و همسرش زری است.
- (۴) یوسف فردی است وطن‌دوست و متکی بر ارزش‌های بومی.

۷۰- درباره‌ رمان سووشون، همه‌ گزینه‌ها به جز گزینه ..... درست است.

- (۱) نویسنده به کمک اسطوره، تاریخ را رمزی و داستانی می‌کند.
- (۲) دانشور، داستان سووشون را نومیدانه به پایان می‌رساند.
- (۳) نگاه انتقادی دانشور به زندگی و تاریخ در سووشون آشکار است.
- (۴) سووشون زری را به صورت زنی آرمانی به تصویر می‌کشد.

۷۱- با توجه به داستان سووشون، سرنوشت یوسف تداعی کننده سرنوشت کدام یک از شخصیت‌ها زیر است؟

- (۱) سیاوش و حضرت عیسی (ع)   (۲) سهراب و حضرت عیسی (ع)
(۳) سیاوش و امام حسین (ع)   (۴) سهراب و امام حسین (ع)

۷۲- یوسف در مواجهه با اشغالگران به کدام موضوع اهمیت بیشتری می‌دهد؟

- (۱) دفاع از نقش اجتماعی خود   (۲) منافع ملی
(۳) سازش بر اساس مصلحت   (۴) تجددگرایی

۷۳- چرا یوسف -که خود از مخالفان دولت است- با عشایری که می‌خواهند به ستون نظامی ارتش حمله کنند، همکاری نمی‌کند؟

- (۱) زیرا آن عشایر را زمین‌داران منفعت‌طلب نظیر برادرش، ابوالقاسم خان، تحریک کرده‌اند.
(۲) زیرا عشایر قشقایی و بویر احمدی با این کارشان، اهداف انگلیسی‌ها را محقق می‌کردند.
(۳) به این دلیل که پادگان سمیرم به دست مردم افتاده بود و باید تقویت می‌شد نه تضعیف.
(۴) چون می‌ترسید که اشغالگران و هم‌دستانشان علیه او توطئه کنند.

۷۴- کدام گزینه بیش از بقیه به روشنی نشان می‌دهد که در رمان سووشون «فتوحی» مارکسیسم را نمایندگی می‌کند؟

- (۱) خانواده‌ای سرشناس و تحصیل کرده دارد.
(۲) از هم‌مسلمان خود با واژه «رفقا» یاد می‌کند.
(۳) در بزنگاه‌ها که باید شجاعانه اقدام کند، تأخیر و عافیت‌طلبی و محافظه‌کاری می‌کند.
(۴) پرهیز از پوشیدن لباس تمیز و اتوشده برای این که خود را غمخوار تهیدستان وانمود کند.

۷۵- در سرلوحه رمان شطرنج با ماشین قیامت، سه متن از سه کتاب مقدس تورات، انجیل و

قرآن کریم نقل شده است؛ این سه متن چه وجه اشتراکی دارند و رابطه آنها با رمان چیست؟

- (۱) هر سه متن، انسان را مسئول، انتخاب‌گر و مختار می‌دانند و رابطه‌ای بینامتنی با متن رمان دارند.
(۲) هر سه متن، نشان می‌دهند که رمان چه موضوعی دارد و رابطه آنها با متن رمان، براعت استهلالی است.
(۳) هر کدام از متن‌ها یک معنا را درباره شخصیت انسان بیان می‌کنند و رابطه آنها با رمان، بینامتنی است.
(۴) این متن‌ها وجه اشتراکی ندارند و نمی‌شود رابطه‌ای را میان آنها و متن رمان نشان داد.

۷۶- «عرصه شطرنج» در رمان شطرنج با ماشین قیامت، تمثیلی از کدام گزینه است؟

- (۱) زندگی   (۲) زندگی و جنگ
(۳) نقشه‌های نظامی   (۴) دو سوی نبرد

۷۷- در رمان شطرنج با ماشین قیامت، جنگ مهره‌ها بر سر چیست؟

- (۱) هوش و امکانات
(۲) اراده و قدرت
(۳) تصرف منطقه مرزی
(۴) انسان و ماشین

۷۸- در رمان شطرنج با ماشین قیامت، مقصود نویسنده از ماشین قیامت در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) تانک‌های جدیدی که دشمن از آن استفاده می‌کند.
(۲) رادار جدیدی با نام سامبلین.
(۳) ارتش دشمن
(۴) ناوهای نظامی دشمن

باشگاه طلابی‌ها

۷۹- کدام یک از موضوعات زیر جزئی از «تعلیق رمان» نیست؟

- (۱) مجبوربودن یا مختاربودن انسان.
(۲) وجود داشتن یا نداشتن ماشین رادار.
(۳) جاسوس بودن یا نبودن مهندس و کشیش‌ها.
(۴) کارآمد بودن یا نبودن رادار.

۸۰- حرف «که» در کدام گزینه در معنای متفاوتی به کار رفته است؟

- (۱) هم رقعۀ دوختن به و الزام کنج صبر / کز بهر جامه رقعۀ بر خواجگان نبشت
(۲) سخن به لطف و کرم با درشتخوی مگوی / که زنگ خورده نگردد به نرم سوهان پاک
(۳) ترک احسان خواجه اولی‌تر / کاحتمال جفای بوآبان
(۴) به تمنای گوشت مردن به / که تقاضای زشت قصابان

۸۱- با توجه به متن زیر، کدام گزینه اسمی است که در معنای صفتی به کار رفته است؟

«جوانمردی را در جنگ تاتار جراحی هول رسید. کسی گفت: فلان بازرگان نوش‌دارو دارد. اگر بخواهی باشد که دریغ ندارد. گویند آن بازرگان به بخل معروف بود. جوانمرد گفت: اگر خواهم دارو دهد یا ندهد و گر دهد منفعت کند یا نکند، باری خواستن از او زهر کشنده است.»

- (۱) هول
(۲) بخل
(۳) دریغ
(۴) منفعت

۸۲- بیت زیر در ستایش چیست؟

«غواص گر اندیشه کند کام نهنگ / هرگز نکند درّ گرانمایه به چنگ»

(۱) دوراندیشی و احتیاط در انجام دادن کاری

(۲) تلاش و شجاعت در اقدام به کاری

(۳) پرهیز از ثروت‌اندوزی

(۴) دوری از خطر

۸۳- معنی کدام بیت درست است؟

(۱) مورچگان را چو بود اتفاق / شیر ژبان را بدرانند پوست

مورچه‌ها گاهی به سبب اتفاقات خاص، پوست شیر خشمگین را می‌درانند.

(۲) بدوزد شره دیده هوشمند / درآرد طمع مرغ و ماهی به بند

کار ناپسند چشم انسان هوشیار را می‌بندد و مرغ و ماهی به سبب طمع در دام می‌افتند.

(۳) چون در پسر موافقی و دلبری بود / اندیشه نیست گر پدر از وی بری بود

پسری که سازگار و دلپذیر باشد، حتی اگر پدرش هم از او بیزارى جوید، باکی نیست.

(۴) بزرگزاده نادان به شهروا ماند / که در دیار غریبش به هیچ نستانند

انسان اصیل اما بی‌خرد در دیار خود مجبور به اقامت است؛ زیرا از او در شهرهای دیگر که غریب است، استقبال نمی‌کنند.

۸۴- در کدام گزینه تمام کلمات مفرد هستند و معنی جمع ندارند؟

(۱) هر آنکه گردش گیتی به کین او برخاست / به غیر مصلحتش رهبری کند ایام

(۲) ورچه کس بی اجل نخواهد مرد / تو مرو در دهان اژدرها

(۳) پر طاووس در اوراق مصاحف دیدم / گفتم این منزلت از قدر تو می‌بینم بیش

(۴) معده چو کج گشت و شکم درد خاست / سود ندارد همه اسباب راست

۸۵- کدام گزینه درباره مفهوم عبارت زیر درست است؟

«حکیمان گفته‌اند: آب حیات اگر فروشند فی‌المثل به آبروی دانا نخرد که مردن به علت به از زندگانی به مذلت»

(۱) حیثیت مهم‌تر از زندگی جاوید است.

(۲) اعتبار و شهرت نمی‌تواند موجب بقای آدمی باشد.

(۳) حیثیت را نمی‌توان در هر جایی به دست آورد.

(۴) خواری و ذلت موجب مرگ روان آدمی است.

۸۶- مفهوم عبارات مشخص شده در حکایت زیر چیست؟

یکی از علما خورنده بسیار داشت و کفاف اندک. یکی را از بزرگان که در او معتقد بود بگفت. روی از توقع او در هم کشید و تعرض سؤال از اهل ادب در نظرش قبیح آمد... آورده‌اند که اندکی در وظیفه او زیادت کرد و بسیاری از ارادت کم.

- ۱) درخواست عالم را گستاخی تلقی کرد و زشت دانست. - کمی رتبه‌اش را بالاتر برد.
- ۲) بی ادبی کردن عالم را که خواسته‌ای داشت، زشت دانست - کارهای بیشتری به او محول کرد.
- ۳) بی ادبی ادیب را که درخواستی کرده بود، نپسندید - اندکی حقوقش را بیشتر کرد.
- ۴) نخواست که از ادیب پرس و جوی بیشتری کند - کمی به رتبه‌اش افزود.

۸۷- کدام بیت مفهوم و نتیجه کلی از حکایت زیر است؟

«موسی - علیه السلام - درویشی را دید از برهنگی به ریگ اندر شده. گفت: ای موسی! دعا کن تا خدا عزوجل مرا کفافی دهد که از بی طاقتی به جان آمدم. موسی دعا کرد و برفت. پس از چند روز که باز آمد از مناجات، مرد را دید گرفتار و خلقی انبوه بر او گرد آمده. گفت: این چه حالت است؟ گفتند: خمر خورده و عربده کرده و کسی را کشته، اکنون به قصاص فرموده‌اند.»

- ۱) آن کس که توانگرت نمی‌گرداند / او مصلحت تو از تو بهتر داند
- ۲) به نان خشک قناعت کنیم و جامه دلچ / که بار محنت خود به که بار منت خلق
- ۳) ز بخت روی ترش کرده پیش یار عزیز / مرو که عیش بر او نیز تلخ گردانی
- ۴) نانم افزود و آبرویم کاست / بی‌نوایی به از مذلت خواست

۸۸- کدام بیت مناسب این حکایت است؟

«بازرگانی را هزار دینار خسارت افتاد. پسر را گفت: نباید که این سخن با کسی در میان نهی. گفت: ای پدر! فرمان تو راست، نگوییم، ولكن خواهیم مرا بر فایده این مطلع گردانی که مصلحت در نهان داشتن چیست؟ گفت: تا مصیبت دو نشود: یکی نقصان مایه و دیگر شماتت همسایه.»

- ۱) سخن به لطف و کرم با درشتخوی مگوی / که زنگ خورده نگرده به نرم سوهان پاک
- ۲) خامشی به که ضمیر دل خویش / با کسی گفتن و گفتن که مگوی
- ۳) تا ندانی که سخن عین صواب است مگوی / و آنچه دانی که نه نیکوش جواب است مگوی
- ۴) مگوی انده خویش با دشمنان / که لاجول گویند شادی کنان

۸۹- کدام گزینه جای خالی را به درستی تکمیل می‌کند؟

«خطیبی کربه‌الصوت خود را خوش‌آواز پنداشتی و فریاد بیهده ... گفتی نعیب غراب البین در پرده الحان اوست، یا آیت انکر الاصوات در شأن او.»

- ۱) می‌کرد   ۲) زدی   ۳) برداشتی   ۴) می‌نمود

۹۰- ادامه مصراع زیر در کدام گزینه آمده است؟

«با هر کس منشین و مبر از همگان نیز»

- (۱) در بند مکن خیره طلب ملکت دارا
- (۲) بر راه خرد رو نه مگس باش نه عنقا
- (۳) نه نیز به یکباره زبون باش چو خرما
- (۴) غواص طلب کن چه دوی بر لب دریا

۹۱- توضیح کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) ناجسته به آن چیز که او با تو نماند: بهتر است چیزی را که برای تو [پایدار] نمی‌ماند، جست‌وجو نکنی.
- (۲) ننگ است ننگ با خرد از کار خر مرا: با وجود خرد، از انجام امور پست بیزارم.
- (۳) از خاندان حق مکن زاستر مرا: مرا فقط در ظاهر، پیرو خاندان حق مکن.
- (۴) از نال خشک خیره چه بندی کمر مرا: چرا بیهوده، از نی خشک برای من کمر بند می‌سازی [کار عبث می‌کنی]؟

۹۲- توضیح بخش مشخص شده در کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) بشنو سخن خوب و مکن کار به صفرا: کار را از روی خشم انجام مده.
- (۲) بیهوده مگو چوب مپرتاب ز پهنا: تعصب نداشته باش.
- (۳) کسی کنار نگیرد سوار تازان را: در آغوش نمی‌کشد.
- (۴) خطر نیست با باز کبک دری را: ارزش و مقداری ندارد.

۹۳- توضیح کدام بیت نادرست است؟

- (۱) در خاک چه زر ماند و چه سنگ و ترا گور / چه زیر کریچی و چه در خانه خضرا: سخن بر سر بی‌ارزشی مادیات است.
- (۲) فخرت به سخن باید ازیرا که بدو کرد / فخر آنکه نماند از پس او ناقه عضا: اشاره به ارزش سخن نزد پادشاهان دارد.
- (۳) بیدار چو شیدا است به دیدار ولیکن / پیدا به سخن گردد بیدار ز شیدا: سخن انسان آگاه را از دیوانه متمایز می‌کند.
- (۴) غواص ترا جز گل و شورابه نداده است / زیرا که ندیده است ز تو جز که معادا: ستیزه‌خویی و تعصب موجب بی‌نصیبی از معنویات است.

۹۴- در همه بیت‌ها یک متمم با دو حرف اضافه دیده می‌شود؛ به جز بیت...

- (۱) با آنکه برآورد به صنعا در غمدان / بنگر که نمانده است نه غمدان و نه صنعا
- (۲) آبی است جهان تیره و بس ژرف بدو در / زنه‌ار که تیره نکنی جان مصفا
- (۳) جانت به سخن پاک شود زانکه خردمند / از راه سخن بر شود از چاه به جوزا
- (۴) دیبای سخن پوش به جان بر که تو را جان / هرگز نشود ای پسر از دیبا زیبا

۹۵- کدام بیت دلالت بر باطن‌گرایی و اسماعیلی‌مذهب بودن ناصر خسرو دارد؟

- (۱) اندر بن دریاست همه گوهر و لؤلؤ / غواص طلب کن چه دوی بر لب دریا
- (۲) بادام به از بید و سپیدار به بار است / هر چند فزون کرد سپیدار درازا
- (۳) گر مار نه‌ای دایم از بهر چرایند / مؤمن ز تو نایمن و ترسان ز تو ترسا
- (۴) آبی است جهان تیره و بس ژرف بدو در / زنه‌ار که تیره نکنی جان مصفا

باشگاه طلایی‌ها

۹۶- واژه «را» در ردیف کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) در حال خویشتن چو همی ژرف بنگرم / صفرا همی برآید از انده به سر مرا
- (۲) گر بر قیاس فضل بگشتی مدار چرخ / جز بر مفر ماه نبودی مفر مرا
- (۳) شکر آن خدای را که سوی علم و دین خود / ره داد و سوی رحمت بگشاد در مرا
- (۴) منگر بدین ضعیف تنم زانکه در سخن / زین چرخ پرستاره فزون است اثر مرا

۹۷- توضیح کدام بیت درست است؟

- (۱) چو مست خفت به بالینش بر تو ای هشیار / مزین گزافه به انگشت خویش پنگان را: ای انسان هشیار، وقتی فرد مست در بسترش خوابید، تو بیهوده با انگشت به فتجان مزین و برای بیدار کردن او تلاش مکن.
- (۲) بگوشان که شما به اعتقاد دیوانید / که دیوخواند خوش آید همیشه دیوان را: به ایشان بگو که شما از نظر اعتقادات، همچون دیوها هستید؛ چراکه دیو همواره دوست دارد دیوان خود را بخواند.
- (۳) به آشکاره تن اندر که کرد جان پنهان / به پیش او دار این آشکار و پنهان را: این آشکار و پنهان را برای تن نمایان کن؛ زیرا تن جان را آشکارا پنهان کرد.
- (۴) بقا به علم خدا اندر است و فرقان است / سرای علم و کلید و در است فرقان را: بقا در علم خداوند است و سرای علم قرآن است و کلید و در آن سرا علم است.

۹۸- در کدام بیت تشبیه مرکب دیده می‌شود؟

- (۱) من به یمگان در نهانم علم من پیدا چنانک / فعل نفس رستنی پیداست او در بیخ و حب
- (۲) جهان زمین و سخن تخم و جانت دهقان است / به کشت باید مشغول بود دهقان را
- (۳) دل تو نامه عقل و سخنت عنوان است / بکوش سخت و نکو کن ز نامه عنوان را
- (۴) درخت ترنج از بر و برگ رنگین / حکایت کند کله قیصری را

۹۹- توضیح کدام بیت نادرست است؟

- ۱) تو برپایی آنجا که مطرب نشیند / سزد گر بیری زبان جری را: تو (شاعر) مقامی بالاتر از مطرب داری؛ پس بایسته است که دشمنانت را وادار به سکوت کنی.
- ۲) نگر نشمری ای برادر گزافه / به دانش دبیری و نه شاعری را: ای برادر، آگاه باش که بیهوده دبیری و شاعری را جزو دانش به شمار نیاوری.
- ۳) بری دان از افعال چرخ برین را / نشاید ز دانا نکوهش بری را: افلاک از خود هیچ تأثیری ندارند و شایسته نیست که انسان دانا چیزی را که قدرت اراده و فعلی ندارد، نکوهش کند.
- ۴) که این پیشه‌ها است نیکو نهاده / مر الفغدن نعمت ایدری را: این پیشه‌ها برای اندوختن مادیات مناسب هستند.

۱۰۰- با توجه به بیت‌های زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- «ترا خط قید علوم است و خاطر / چو زنجیر مر مرکب لشکری را
تو با قید بی اسب پیش سواران / نباشی سزاوار جز چاکری را»
- ۱) نوشتن، مانع کسب دانش است.
  - ۲) ذهن مانند زنجیری برای مهار مرکب است.
  - ۳) دانش را می‌توان چون مرکبی شمرد.
  - ۴) انسان بدون دانش مانند چاکری است برای سواران.